

Helsedirektoratet

Sendes via Helsedirektoratets nettside

Brevet i sin helhet ettersendes på e-post til postmottak@helsedir.no

Saksbehandler:
Fanny Helle

Vår ref.
24/282

Dato:
30.09.25

Merknader til rundskriv til forskrift om forbud mot markedsføring av visse næringsmidler særlig rettet mot barn

Forbrukerrådet viser til rundskriv publisert 1. juli i år om markedsføringsforbud mot visse næringsmidler til barn. Det er opplyst at det frem til 1. oktober er åpent for innsending av merknader. Forbrukerrådet vil med dette gi våre merknader til rundskrivet.

Oppsummert mener vi

- Rundskrivet er utformet på en god måte
- Tidligere vedtak fra MFU er godt egnet som eksempler, ettersom deler av forskriften samsvarer med MFUs retningslinjer
- Rundskrivet bør oppdateres jevnlig
- Barns behov for veiledning må også ivaretas

Innledningsvis vil vi berømme Helsedirektoratet for et grundig og pedagogisk rundskriv. Selv om forskriften etter vårt syn er utformet på en klar og forståelig måte, vil rundskrivet kunne være et nyttig verktøy. Det kan fungere som et oppslagsverk for blant annet næringsaktører, frivilligheten og tilsynsmyndigheter. I forskriften er det enkelte bestemmelser der det er rom for skjønn, slik det også er etter bestemmelser i markedsføringsloven og i MFUs retningslinjer. Rundskrivet kan bidra til å gi mer informasjon om hvor grensene går for hva som rammes av markedsføringsforbudet. Det er i

forbrukernes interesse at det blir så få overtredelser som mulig, og vi håper rundskrivet vil bidra til dette.

Generelt mener vi at innholdet i rundskrivet bør tilpasses ut ifra de merknadene som måtte komme fra ulike aktører. Dersom det er ønske om avklaringer eller mer utdypende forklaringer/eksempler, kan rundskrivet endres der dette er aktuelt. Ettersom rundskrivet er utformet som et oppslagsverk, mener vi det ikke er problematisk om eksempler eller forklaringer gjentas flere steder der dette er relevant. Dersom det gjennom innsendte merknader fremkommer en uriktig forståelse av forskriften, bør det gis tilbakemelding om dette til den aktuelle aktøren.

Vi mener at rundskrivet bør oppdateres fortløpende. Nyere eksempler på markedsføring som omfattes av eller faller utenfor forbudet, bør inntas. Henvisninger til tidligere vedtak kan være nyttig for forståelsen av bestemmelser der det er rom for skjønn.

At det er inntatt informasjon om tilgrensende regelverk innledningsvis i forskriften mener vi er positivt. Markedsføring som faller utenfor forskriftens virkeområde, vil i noen tilfeller rammes av annet regelverk. Det kan med fordel presiseres særskilt at også markedsføringsloven har egne bestemmelser som gjelder særlig beskyttelse av barn (kapittel 4).

Det er positivt at rundskrivet inkluderer flere konkrete eksempler på hva som kan rammes av forbudet og hva som faller utenfor. Dette gjelder særlig der det er rom for skjønn, blant annet helhetsvurderingen av om markedsføringen er «særlig rettet mot barn» etter forskriftens § 4. Vi mener bruken av tidligere vedtak fra MFU som eksempler er god. Ettersom deler av forskriften nettopp samsvarer med MFUs egne retningslinjer, er eksemplene godt egnet til å illustrere hvilken markedsføring som er «særlig rettet mot barn», også etter forskriften.

Når det gjelder unntakene i § 5 er disse forklart på en god måte. I lys av medieoppslag vedrørende rekkevidden av unntakene i § 5a og 5b, kan det være rom for å utdype denne delen noe mer. Det kan nevnes flere konkrete eksempler, blant annet på hva som kan være bruk av sponsors navn og varemerke. Det kan også fremkomme at det gjennom unntaket i § 5 er mye markedsføring som fortsatt er tillatt, også markedsføring som er rettet mot barn. Det vil for eksempel fortsatt være tillatt å bidra med produkter i næringsmiddelkategori 6-10.

Når matloven § 26a trer i kraft i januar 2027, går vi ut fra at det vil inntas et eget punkt i rundskrivet om hjemmelen for å ilegge overtredelsesgebyr.

Avslutningsvis vil vi be om at barns informasjonsbehov ivaretas. I punkt 1 fremgår det at rundskrivet også er ment for «alle som vil varsle om markedsføring som kan være i strid med forskriften». Vi er enige i at rundskrivet er utformet på en måte som er egnet for voksne som vil varsle om overtreidelser, for eksempel foreldre. I noen tilfeller kan det imidlertid være barn alene som mottar markedsføringen, for eksempel gjennom sosiale medier eller spill. Når Helsedirektoratets tilsynsaktivitet delvis er basert på klager og tips, er det viktig at barn kan få informasjon om regelverket, samt informasjon om hvor de kan henvende seg for veiledning. Barns informasjonsbehov kan for eksempel ivaretas ved at det utarbeides en egen veileder tilpasset barn.

Forbrukerrådet ber om at våre innspill blir hensyntatt i det videre arbeidet med rundskrivet.

Vennlig hilsen

Forbrukerrådet

Per Christian Rålm

Fanny Helle

Avdelingsdirektør forbrukerpolitikk

Juridisk seniorrådgiver